

Dosarul nr. 1ra-1505/22
1-21190342-01-1ra-19102022

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

21 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte: Toma Nadejda

Judecătorii: Catan Liliana și Guzun Ion,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Bosîi Ion în numele inculpatului Osipciuc Ion, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 iulie 2022, în cauza penală în privința lui

Osipciuc Ion XXX, născut la XX XXXx XXX,
originar și domiciliat în or. XXx, str. XXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 27.12.2021 – 11.04.2022;

Instanța de apel: 28.04.2022 – 11.07.2022;

Instanța de recurs: 19.10.2022 – 21.12.2022.

A C O N S T A T A T

1. Prin sentința Judecătoriei Căușeni (sediul Central) din 11 aprilie 2022, Osipciuc Ion *pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală, în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală* a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 312 alin. (1) Cod penal, la pedeapsă sub formă de 1 (unu) an închisoare, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Prin aplicarea art. 85 Cod penal, pentru cumul de sentințe a fost stabilită inculpatului pedeapsa sub forma de 4 (patru) ani și 1 (una) lună închisoare, cu suspendarea condiționată pe un termen de probațiunea 5 (cinci) ani.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanța a constatat în fapt, că Osipciuc Ion, la 28.11.2020, ora 22:10 - 22:20, fiind audiat în calitate de martor de către ofițerul de urmărire penală al SUP IP Căușeni, Berlinschi Constantin, în cadrul procesului penal înregistrat în R-1 cu numărul 729 din data de 28.11.2020, pe faptul accidentului rutier petrecut în satul Hagimus raionul Căușeni, la 28.11.2020, în rezultatul căruia pietonului Năfrămiță Larisa, i-au fost cauzate vătămări corporale medii, fiind preîntâmpinat conform prevederilor art.312 Cod penal, despre răspunderea penală pe care o poartă în caz de dare a declarațiilor false, ultimul a declarat că nu cunoaște nimic despre circumstanțele producerii accidentului rutier și cine l-a comis.

La 01.12.2020, Osipciuc Ion fiind repetat audiat în cadrul procesului penal nr.729, de către ofițerul de urmărire penală SUP IP Căușeni, Berlinschi Constantin,

ultimul a declarat că, accidentul rutier din data de 28.11.2020, a fost comis de către prietenul său pe nume Carpov Alexei, totodată comunicând circumstanțele în care s-a produs accidentul rutier, declarațiile date de ultimul la data de 28.11.2020 necorespunzând adevărului.

Acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art. 312 alin. (1) Cod penal cu semne calificative - *prezentarea, cu bună-știință a declarației mincinoase de către martor, săvârșit în cadrul procesului penal.*

3. Procurorul, a contestat sentința cu apel, solicitând casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Osipciuc Ion să fie recunoscut culpabil de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 312 alin. (1) Cod penal, cu stabilirea pedepsei sub forma de 1(unu) an închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu aplicarea prevederilor art. 85 alin.(1) Cod penal, prin cumul parțial a pedepsei stabilite prin sentința Judecătorei Hîncești din 20.12.2015, stabilirea pedepsei de 4 (patru) ani și 1 (una) lună închisoare cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

În motivarea apelului a invocat că, prima instanța la aplicarea pedepsei nu a luat în considerație faptul că, Osipciuc Ion prin sentința Judecătorei Hîncești din 20.12.2015 a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 187 alin.(2) lit. b), d), e), f) Cod penal la 4 (patru) ani închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probațiune 5(cinci) ani.

A menționat că, inculpatul la momentul comiterii infracțiunii prevăzute de art. 312 alin.(1) Cod penal, se afla în termen de probațiune stabilit prin sentința Judecătorei Hîncești din 20.12.2015 .

Astfel, în opinia acuzării, a fost eronat aplicate prevederile art. 90 alin.(11) Cod penal în privința inculpatului, or acestea sunt aplicabile numai la propunerea organului care exercită supravegherea asupra comportamentului celor condamnați cu suspendarea executării pedepsei, instanța urmând se aplice numai prevederile art.90 alin.(10) Cod penal, fără a suspenda executarea pedepsei inculpatului.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 iulie 2022, a fost admis apelul procurorului, casată sentința parțial în partea suspendării executării pedepsei. A fost pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Osipciuc Ion recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 312 alin.(1) Cod penal, cu aplicarea art. 85 Cod penal, a fost stabilită pedeapsa definitivă sub formă de închisoare 4(patru) ani și 1(una) lună, în penitenciar de tip semiînchis, cu executarea reală .

În argumentarea soluției pronunțate, instanța de apel a indicat că, la aplicarea pedepsei inculpatului pentru infracțiunea săvârșită, prima instanță nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. art. 61, 75 Cod penal.

Astfel, ținând cont de circumstanțele comiterii infracțiunii, personalitatea inculpatului care anterior a fost condamnat, a comis infracțiunea în termenul de probațiune, la evidența medicului narcolog și psihiatru nu se află, a concluzionat că scopul pedepsei penale de corectare și reeducare a inculpatului, precum și prevenirea săvârșirii noi infracțiuni, poate fi realizat doar cu privare inculpatului de libertate, cu aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare, cu excluderea suspendării condiționate a executării pedepsei cu închisoarea prevăzută de art. 90 Cod penal.

Instanța de apel a ajuns la concluzia că, personalitatea inculpatului și circumstanțele cauzei impun aplicarea inculpatului Osipciuc Ion pedepsei penale sub formă de închisoare pe un termen de 4 (patru) ani și 1 (una) lună cu executarea în penitenciar de tip semiînchis, care este echitabilă și justificată, și ar atinge scopul de corectare și reeducare a inculpatului precum și de prevenire săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea acestuia, cât și a altor persoane.

5. Avocatul Bosîi Ion în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 2,) 3), 6), 8) și 10) Cod de procedură penală, declară recurs ordinar, solicită casarea deciziei instanței de apel, pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care să fie menținută sentința Judecătorei Căușeni sediul Central din 11 aprilie 2022 .

În argumentarea recursului invocă că, conform certificatului nr.254 din 07.02.2022, eliberat de Biroul de probațiune Hîncești din 05.01.2021, termenul de executare a pedepsei stabilite inculpatului Osipciuc Ion prin sentința Judecătorei din 20.12.2015 a expirat, iar la momentul pronunțării sentinței Judecătorei Căușeni din 11 aprilie 2022 inculpatul era exclus din evidența persoanelor care execută pedeapsa.

Consideră că, prima instanță corect a aplicat prevederile art.90 alin.(11) Cod penal, deoarece la momentul pronunțării sentinței, Biroul de probațiune nu era competent să înainteze demersuri în instanța de judecată în privința inculpatului Osipciuc Ion.

În acest context a menționat că, decizia instanței de apel contravine prevederilor art. 394 alin.(2), (3) Codul de procedură penală, nu cuprinde motivele de aplicarea a pedepsei mai grave decât celei care a fost stabilită de către prima instanță.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în textul normei vizate.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Potrivit practicii judiciare constante, erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică, dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Din textul recursului declarat, Colegiul penal constată că partea apărării a invocat în calitate de temeii pentru recurs, prevederile art. 427 alin. (1) pct. 2), 3), 6), 8), 10) Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când: 2) *instanța nu a fost compusă potrivit legii ori au fost încălcate prevederile art.30, 31 și 33;* 3) *ședința de judecată nu a fost publică, în afară de cazurile când legea prevede altfel;* 6) *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței;* 8) *nu au fost întrunite elementele infracțiunii sau instanța a pronunțat o hotărâre de condamnare pentru o altă faptă decât cea pentru care condamnatul a fost pus sub învinuire, cu excepția cazurilor reîncadrării juridice a acțiunilor lui în baza unei legi mai blânde;* 10) *s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

În esență, Colegiul penal atestă că recurentul își focusează argumentele recursului pe critici în privința-modalității individualizării pedepsei penale de către instanța de apel, considerând că soluția adoptată de aceasta este greșită și ilegală, pe când prima instanță, în opinia recurentului, a individualizat pedeapsa aplicată inculpatului în strictă conformitate cu prevederile legale.

Așadar, instanța de recurs se va expune doar în privința temeiului de casare prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, în partea ce ține de corectitudinea individualizării pedepsei penale aplicate inculpatului Osipciuc Ion, întrucât celelalte temeieri de casare nominalizate în recurs nu au fost motivate de către apărare, iar în circumstanțele în care recursul nu este motivat sub aspectul temeiului de casare invocat, instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul ordinar al apărării cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica.

Verificând materialele cauzei, prin prisma temeiului prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, instanța de recurs a reținut că argumentele

recursului apărării se întemeiază pe dezacordul cu modalitatea de executare a pedepsei cu închisoare, stabilite inculpatului.

În acest context, Colegiul penal menționează, că potrivit art. 75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a Codului penal în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a acestuia.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele atenuante și agravante, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Astfel, Colegiul penal reține, că persoanei declarate vinovate, trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Totodată, instanța de recurs reamintește, că categoriile pedepselor aplicate persoanelor fizice sunt expuse în Codul penal într-o anumită consecutivitate: de la cea mai blândă - amendă, până la cea mai aspră - detențiune pe viață.

În conformitate cu criteriile generale de individualizare a pedepsei, o pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative, prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

Respectiv, doar instanța de judecată este în măsură să înfăptuiască acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a săvârșit o infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

Analizând soluția instanței de apel, de admiterea apelului părții acuzării, Colegiul penal conchide că instanța a motivat pe deplin și suficient necesitatea excluderii prevederilor art. 90 Cod penal, motivare care este corespunzătoare practicii judiciare, ținându-se cont de toate circumstanțele prezentei cauze penale și cele personale ale inculpatului Osipciuc Ion, care potrivit materialelor cauzei nu este la prima abatere de la legea penală, anterior fiind condamnat prin sentința Judecătoriei Hîncești din din 20.12.2015, în baza art. 187 alin. (2), lit. b), d), e), f) Cod penal, la pedeapsa de 4 ani închisoare în penitenciar de tip semiînchis, iar în temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei a fost suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune de 5 ani.

Astfel, cu referire la alegațiile recurentului privind menținerea sentinței pimei instanțe, Colegiul penal notează că în conformitate cu art. 90 alin. (1) Cod penal, dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite

din imprudență, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând numai decît în hotărîre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și termenul de probațiune.

Astfel, lexemul „poate”, oferă posibilitatea și nu obligația instanței de judecată de a aplica prevederile acestei norme.

Respectiv, doar instanța de judecată este în măsură să înfăptuiască acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a săvârșit o infracțiune, avînd deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținînd seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

Prin urmare, instanța de apel corect a reținut că aflîndu-se în perioada de probațiune, inculpatul a comis o nouă infracțiune cu intenție, și luîndu-se în considerație pericolul social al infracțiunii respective, instanța de apel corect a apreciat și motivat iraționalitatea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal.

Raționamentul de aplicare a prevederilor art. 90 Cod penal, are la origine persoana și comportamentul acestuia pînă la săvârșirea infracțiunii, atitudinea și modul de manifestare a infractorului în fazele de urmărire penală și de judecare a cauzei față de infracțiune, cum vinovatul își apreciază fapta social periculoasă încă de la momentul descoperirii ei cum ar fi: conduita bună a infractorului, stăruința depusă pentru a înlătura rezultatul infracțiunii sau pentru a repara paguba pricinuită, comportarea sinceră în cursul procesului.

Stabilirea duratei ori a cuantumului pedepsei de către instanța de judecată, într-un caz concret, se face în raport cu gravitatea infracțiunii săvârșite și cu pericolozitatea infractorului, care se evaluează după următoarele criterii: împrejurările și modul de comitere a infracțiunii, precum și mijloacele folosite, starea de pericol creată pentru valoarea ocrotită, natura și gravitatea rezultatului produs sau a altor consecințe ale infracțiunii, motivul săvârșirii infracțiunii și scopul urmărit, conduita după săvârșirea faptei și în cursul procesului penal, nivelul de educație, vârsta, starea de sănătate, situația familială și socială etc.

Aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal nu reprezintă o categorie aparte de pedeapsă, ci o măsură oferită persoanei prin lege de a demonstra că infracțiunea comisă de ea este un incident în viața acesteia.

Analizînd condițiile în care poate fi acordată suspendarea executării pedepsei rezultă că aceasta nu este un drept al inculpatului, ci o facultate a instanței de judecată, care este liberă să aprecieze dacă este cazul să o acorde.

Astfel, luând în considerație personalitatea inculpatului, Colegiul penal conchide asupra temeiniciei soluției instanței de apel privind executarea reală a pedepsei cu închisoare stabilite inculpatului Osipciuc Ion.

În aceste circumstanțe, Colegiul penal conchide că hotărârea instanței de apel în latura atacată de către partea apărării, nu conține erori ce ar duce la casarea acesteia.

Astfel, analizând în cumul argumentele invocate de către recurent în susținerea recursului declarat, Colegiul penal atestă că acestea au constituit obiect de examinare în instanța de apel, asupra cărora instanța s-a expus, complet, argumentat și motivat.

În acest sens, Colegiul penal face trimitere la pct. 37 a hotărârii CtEDO din 16.02.2010 în cauza *Albert vs. România*, în care s-a statuat că, art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să-și motiveze deciziile, nu poate fi interpretat ca impunere de a da un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*cauza Van de Hurk vs Olanda, din 19 aprilie 1994, pct. 61*), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie printr-un alt mod, să examineze chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Prin urmare, instanța de recurs ordinar constatând temeinicia motivării soluției instanței de apel, o însușește integral întrucât această instanță a oferit răspunsuri complete și argumentate tuturor problemelor esențiale invocate în speță, pedeapsa aplicată inculpatului fiind una proporțională și echitabilă faptelor comise.

Ținând cont de cele constatate supra, Colegiul penal conchide că erorile invocate în recurs nu și-au găsit confirmarea, iar hotărârea atacată este legală și întemeiată, astfel că recursul urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Bosîi Ion în numele inculpatului Osipciuc Ion, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 iulie 2022, în cauza penală în privința lui **Osipciuc Ion XXXX**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **17 februarie 2023.**

Președinte

Toma Nadejda

Judecătorii

Catan Liliana

Guzun Ion

